

هَدَايَةُ الصَّبِيَّانِ

Hidayatus Sibyan

"Petunjuk bagi kanak-kanak" — kitab tajwid permulaan dalam bahasa Melayu, dibaca sebelum atau seiring dengan pembelajaran membaca al-Quran.

EBOOK RINGKAS · BAHASA MELAYU

Beredar secara meluas di pondok Asia Tenggara; disusun/diterjemah oleh beberapa ulama

Kitab tajwid permulaan · tulisan Jawi · digunakan meluas di sekolah pondok dan al-Quran

Kedudukannya: **bersama** pembelajaran membaca al-Quran itu sendiri — bukan selepasnya, kerana tajwid dan bacaan dipelajari serentak.

PENGARANG

Tajwid permulaan

Seperti Matan Bina wal Asas dalam saraf, kitab ini beredar secara meluas sebagai kitab pengajaran tajwid permulaan tanpa satu nama pengarang tunggal yang disepakati secara meluas dalam sumber yang boleh disahkan.

Tempat

Digunakan meluas di seluruh pondok Asia Tenggara

Kitab tajwid permulaan seperti ini biasanya menterjemah dan menyesuaikan kaedah tajwid klasik — makhraj huruf, sifat huruf, hukum nun mati dan tanwin, hukum mim mati — ke dalam bahasa Melayu untuk pelajar kanak-kanak.

Ia dipelajari **serentak** dengan pembelajaran membaca al-Quran di sekolah pondok dan kelas al-Quran, bukan sebagai kitab berasingan yang dipelajari selepas mengaji.

Digunakan meluas di sekolah pondok

Dipelajari serentak dengan mengaji al-Quran

ISI KITAB

Sebutan huruf, betul dari mula

Tumpuan kitab jenis ini ialah **makhraj** — tempat keluar setiap huruf — dan hukum bacaan asas.

17

makhraj (tempat keluar huruf),
mengikut pembahagian klasik

5

kumpulan makhraj besar — jauf, halq,
lisan, syafatain, khaisyum

1 Makhraj huruf

Tempat keluar setiap huruf Arab — asas yang wajib betul sebelum apa-apa hukum tajwid lain dipelajari.

2 Sifat huruf

Ciri sebutan setiap huruf — hams/jahr, syiddah/rakhawah, dan lain-lain, yang membezakan huruf yang serupa makhrajnya.

3 Hukum nun mati & tanwin

Izhar, idgham, iqlab, ikhfa' — empat hukum asas yang paling kerap digunakan dalam bacaan.

4 Hukum mim mati

Izhar syafawi, idgham mithlain, ikhfa' syafawi.

ISI KITAB · SENARAI PENUH

Tujuh belas Makhraj, kumpulan demi kumpulan

Tempat keluar huruf, mengikut pembahagian klasik yang dipakai secara meluas.

Rongga mulut & tekak (jauf)

1

Pangkal tekak

2

Tengah tekak

3

Hujung tekak

4

Pangkal lidah & lelangit

5

Pangkal lidah sedikit ke hadapan

6

Tengah lidah

7

Tepi lidah & gigi geraham

8

Hujung tepi lidah

9

Hujung lidah & gusi atas

10

Hujung lidah, bawah sedikit

11

Hujung lidah & gigi hadapan atas

12

Dua bibir

13

Rongga hidung (khaisyum)

14

KEDUDUKAN

Asas yang mendahului bacaan itu sendiri

Tanpa kitab jenis ini, bacaan al-Quran boleh salah pada tahap yang mengubah makna — tajwid bukan hiasan, ia bahagian daripada ketepatan bacaan.

Kerana itu ia diajar seawal mungkin, selalunya sebelum kanak-kanak menghabiskan bacaan Iqra' atau al-Quran juzuk pertama.

*Ia mengingatkan bahawa sebelum seseorang membaca kitab Arab yang besar di halaman ini, dia perlu tahu **menyebut huruf Arab dengan betul** — asas yang paling mudah dilupakan kerana dipelajari paling awal.*

Skop eBook ini. Struktur penuh kitab ini — setiap bahagian dan senarai bernaamanya — dipaparkan di sini. Ia bukan terjemahan penuh setiap ayat; untuk lafaz dan hukum yang terperinci, rujuk naskhah bercetak dan seorang guru yang muktabar.